

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะบริหารธุรกิจ สำนักงานคณบดี โทร.3280

ที่ อว 69.4.1.1/ 1๕๑๖

วันที่ 11 พฤศจิกายน 2568

เรื่อง รายงานผลการเข้าร่วมโครงการเสวนา Share & Learn "การศึกษาแบบแผนการเรียนรู้ตามความถนัดแบบ VAK เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง"

เรียน คณบดี คณะบริหารธุรกิจ

ตามหนังสือที่ อว 69.4.1.1/1494 ลงวันที่ 24 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2568 อนุมัติให้ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โสภณ พองเพชร ประธานหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการศึกษาค้าปลีกสมัยใหม่ สังกัดคณะบริหารธุรกิจ เข้าร่วมโครงการเสวนา Share & Learn "การศึกษาแบบแผนการเรียนรู้ตามความถนัดแบบ VAK เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง" วันที่ 6 พฤศจิกายน 2568 ผ่านทางออนไลน์ นั้น

บัดนี้ ข้าพเจ้า ได้เข้าร่วมโครงการดังกล่าวข้างต้นแล้ว จึงใคร่ขอเสนอรายงานผลการปฏิบัติงานดังต่อไปนี้

1. ระยะเวลาในปฏิบัติงานวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2568 ถึง 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2568 ความรู้ที่ได้รับเป็นการพัฒนาตนเองตามแผนการพัฒนาด้านตนเองในเรื่องใด

- การศึกษา
- การขอตำแหน่งทางการวิชาการ
- สมรรถนะของผู้บริหาร (Managerial Competency)
- สมรรถนะหลักของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ (Core Competency)
- สมรรถนะประจำกลุ่มงาน (Functional Competency)
- อื่นๆ แนวทางการจัดการเรียนรู้รายวิชาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการศึกษาค้าปลีกสมัยใหม่

2. การได้ร่วมโครงการเสวนา Share & Learn "การศึกษาแบบแผนการเรียนรู้ตามความถนัดแบบ VAK เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง" ได้รับความรู้ที่สามารถนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบได้ ขอสรุปความรู้ที่ได้รับและแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ มีดังนี้

การเสวนาครั้งนี้มุ่งเน้นการทำความเข้าใจ "แบบแผนการเรียนรู้ตามความถนัดแบบ VAK" และการเชื่อมโยงไปสู่ "การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง" โดยมีความรู้หลักที่ได้รับ ดังนี้

- ทฤษฎี VAK ได้รับความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับแบบแผนการรับรู้และความถนัดในการเรียนรู้ของมนุษย์ 3 รูปแบบหลัก (VAK) ได้แก่
 - V (Visual) คือ การเรียนรู้ผ่านการมองเห็น (เช่น รูปภาพ แผนภูมิ วิดีโอ)
 - A (Auditory) คือ การเรียนรู้ผ่านการได้ยิน (เช่น การฟังบรรยาย การอภิปราย)
 - K (Kinesthetic) คือ การเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ หรือการใช้ร่างกาย (เช่น การทดลอง กิจกรรมภาคปฏิบัติ)
- การประเมินผู้เรียน ได้เรียนรู้เทคนิคและวิธีการสังเกตหรือประเมินผู้เรียน เพื่อวิเคราะห์ว่าผู้เรียนแต่ละคนมีแบบแผนการเรียนรู้แบบใดที่โดดเด่น

- การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-Directed Learning) โดยการทำความเข้าใจความหมาย ความสำคัญ และองค์ประกอบของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่มและรับผิดชอบกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง
- การประยุกต์ใช้ VAK เพื่อส่งเสริม SDL ได้เรียนรู้กลยุทธ์การออกแบบกระบวนการเรียนการสอน โดยนำ ความเข้าใจเรื่อง VAK มาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถ กำกับการเรียนรู้ของตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความรู้ได้รับนำมาพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้นอย่างไร

สามารถจะนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางานในฐานะอาจารย์ผู้สอน ดังนี้

- การพัฒนาตนเอง โดยวิเคราะห์แบบแผนการเรียนรู้ VAK ของตนเอง เพื่อหาวิธีพัฒนาสมรรถนะหลักและ สมรรถนะประจำกลุ่มงาน ของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และฝึกฝนการใช้เครื่องมือและสื่อการสอนที่ หลากหลาย (Visual, Auditory, Kinesthetic) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ ผู้เรียนในรายวิชาที่รับผิดชอบ
- การพัฒนางาน (การเรียนการสอน) โดยนำหลักการ VAK มาปรับใช้ในการออกแบบแผนการสอนและ กิจกรรมในชั้นเรียน ให้มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองผู้เรียนที่มีความถนัดแตกต่างกัน การปรับเปลี่ยน บทบาทจาก "ผู้สอน" (Teacher) เป็น "ผู้อำนวยความสะดวก" (Facilitator) โดยเน้นการจัดกิจกรรมแบบ ลงมือปฏิบัติ (Kinesthetic) และการอภิปรายกลุ่ม (Auditory) มากขึ้น นอกเหนือจากการบรรยาย (Visual/Auditory) นอกจากนั้นส่งเสริมให้นักศึกษาค้นพบแบบแผนการเรียนรู้ของตนเอง และวางแผน การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีอาจารย์เป็นที่ปรึกษา

4. ความรู้ได้รับนำมาพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพอย่างไร

ความรู้ที่ได้รับจากการเสวนาครั้งนี้ สามารถนำมาต่อยอดเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของคณะบริหารธุรกิจ ได้

ดังนี้

- การพัฒนาหลักสูตร โดยการเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรของคณะฯ ให้มีการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามแนวทาง VAK เพื่อให้นักศึกษาทุกแบบแผนการเรียนรู้สามารถเรียนรู้ ได้อย่างเต็มศักยภาพ
- การพัฒนาคณาจารย์ โดยสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับคณาจารย์ เช่น กิจกรรม "Share & Learn" ภายในคณะถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่อง VAK และ Self-Directed Learning ให้แก่คณาจารย์ท่าน อื่น เพื่อร่วมกันยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนของคณะฯ
- การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ โดยการผลักดันให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำ ตนเอง ทั้งในระดับนักศึกษาและบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาสมรรถนะหลักและ สมรรถนะประจำกลุ่มงาน ของคณะฯ ได้

5. อื่น ๆ -

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

เรียน คณบดี

- เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ
- เพื่อโปรดทราบ
- เห็นควรแจ้ง หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อทราบ

ชุตานจิ

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณ พองเพชร)

ตำแหน่ง ประธานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

สาขาวิชา นวัตกรรมธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่

เรียน คณบดี

- เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ
- เพื่อโปรดทราบ
- เห็นควร แจ้ง/เป็นมติ/เสนอ

- อนุมัติ
- ทราบ/จัดตั้งเสนอ

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

..... 12 พ.ย. 2568

12 พ.ย. 2568

เรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามความถนัดแบบ VAK เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณ พองเพชร

การจัดการการเรียนรู้แบบ VAK (VAK Learning Model) คือแนวคิดที่ใช้อธิบายรูปแบบการเรียนรู้หรือช่องทางการรับรู้ข้อมูลที่ผู้เรียนแต่ละคนถนัดแตกต่างกัน โดยแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบหลัก เพื่อให้ผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและตอบสนองต่อผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

ก่อนอื่น ควรทำความเข้าใจก่อนว่า VAK ย่อมาจากอะไรและมีความหมายอย่างไร ดังนี้

V คือ Visual หมายถึง การเรียนรู้ผ่านการมองเห็น

A คือ Auditory หมายถึง การเรียนรู้ผ่านการได้ยิน

K คือ Kinesthetic หมายถึง การเรียนรู้ผ่านการเคลื่อนไหวและการลงมือทำ

ดังนั้น ก่อนที่ผู้สอนจะจัดการเรียนรู้แบบ VAK ผู้สอนควรทำความเข้าใจลักษณะของผู้เรียนเสียก่อน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละลักษณะ ซึ่งลักษณะของผู้เรียนแต่ละประเภท มีดังนี้

1. Visual (V) ผู้เรียนกลุ่มนี้จะเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อพวกเขา "เห็น" ข้อมูล

- ลักษณะเด่นของผู้เรียนกลุ่มนี้ คือ
 - ชอบดูรูปภาพ แผนภูมิ กราฟ วิดีโอ หรือการสาธิต
 - มักจดจำข้อมูลเป็นภาพ
 - ชอบอ่านหนังสือ และมักจะสร้างภาพในหัวขณะอ่าน
 - ชอบสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบเรียบร้อย
- กลยุทธ์การสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนลักษณะนี้ คือ
 - ใช้ PowerPoint หรือกระดานไวท์บอร์ด
 - แสดงแผนภาพ (Diagrams) Mind Maps
 - ใช้สีส้นเพื่อเน้นข้อความสำคัญ
 - เปิดวิดีโอประกอบการสอน

2. Auditory (A) ผู้เรียนกลุ่มนี้เรียนรู้ได้ดีที่สุดผ่านการ "ได้ยิน"

- ลักษณะเด่นของผู้เรียนลักษณะนี้ คือ
 - ชอบฟังการบรรยาย การอภิปราย หรือพอดแคสต์
 - จดจำได้ดีจากการฟังและพูดทบทวน
 - มักจะอ่านออกเสียงเบาๆ หรือขยับปากตามเวลาอ่านหนังสือ

- สามารถเรียนรู้ได้ดีจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - กลยุทธ์การสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนกลุ่มนี้ คือ
 - การบรรยาย (Lectures)
 - การอภิปรายกลุ่ม (Group discussions)
 - การใช้เพลง หรือจังหวะในการช่วยจำ
 - การใช้สื่อเสียง (Audiobooks, Podcasts)
 - การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามและอธิบาย
3. Kinesthetic (K) ผู้เรียนกลุ่มนี้เรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อได้ "ลงมือทำ" หรือ "เคลื่อนไหว" ร่างกาย
- ลักษณะเด่นของผู้เรียนลักษณะนี้ คือ
 - เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง การทดลอง หรือการสัมผัส
 - ชอบกิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหว (Active learning)
 - จดจำสิ่งที่ "ได้ทำ" มากกว่าสิ่งที่ "ได้เห็น" หรือ "ได้ยิน"
 - อาจารย์ก็อดัดหากต้องนั่งนิ่งๆ นานๆ
 - กลยุทธ์การสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนลักษณะนี้ คือ
 - การทดลองทางวิทยาศาสตร์
 - การแสดงบทบาทสมมติ (Role-playing)
 - การสร้างแบบจำลอง หรือการปั้น
 - การเรียนรู้ผ่านเกม (Gamification)
 - การทัศนศึกษา หรือการทำงานภาคสนาม

การนำ VAK ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

หัวใจสำคัญของการใช้โมเดล VAK ไม่ใช่การกำหนดว่านักเรียนคนใดเป็นแบบ V A หรือ K แล้วสอนนักศึกษาเหล่านั้นด้วยวิธีนั้นเพียงวิธีเดียว

แต่ประโยชน์สูงสุดของ VAK คือการเตือนให้ผู้สอนตระหนักว่า ผู้เรียนในชั้นเรียนมีความหลากหลาย ดังนั้น ผู้สอนจึงควรออกแบบ "การสอนแบบผสมผสาน" (Multimodal Instruction) ที่กระตุ้นทุกช่องทางการรับรู้ของผู้เรียนทุกคน ซึ่งขอยกตัวอย่าง ดังนี้

ตัวอย่าง การสอนเรื่อง "วัฏจักรของน้ำ"

1. Visual โดยผู้สอนแสดงแผนภาพวัฏจักรของน้ำ เปิดวิดีโอสารคดี

2. Auditory โดยผู้สอนบรรยายกระบวนการระเหย การควบแน่น ให้ผู้เรียนจับกลุ่มอภิปรายว่าเกิดอะไรขึ้นเมื่อฝนตก
3. Kinesthetic โดยให้ผู้เรียนทำการทดลอง "สร้างเมฆในขวด" หรือแสดงบทบาทสมมติเป็นหยดน้ำที่เดินทางไปในวัฏจักร

ข้อควรพิจารณา

ถึงแม้ว่า VAK จะเป็นโมเดลที่เข้าใจง่ายและนิยมใช้ แต่ในวงการศึกษปัจจุบันมีข้อถกเถียงว่าการยึดติดกับสไตล์การเรียนรู้ (Learning Styles) อาจไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุดเสมอไป เพราะ ทุกคนเรียนรู้แบบผสมผสาน นั่นคือ คนส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ช่องทางใดช่องทางเดียวในการเรียนรู้ แต่ใช้หลายช่องทางร่วมกัน และ เนื้อหาที่มีผลต่อการเรียนรู้ กล่าวคือ บางรายวิชา เช่น วิชาดนตรี จำเป็นต้องเน้นการฟัง (A) หรือบางรายวิชา เช่น พลศึกษา ต้องเน้นการเคลื่อนไหว (K) โดยธรรมชาติ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป VAK เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์สำหรับผู้สอนในการทบทวน ว่าวิธีการสอนของตนเองมีความหลากหลายหรือไม่ และได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่มีความถนัดต่างกันได้เข้าถึงเนื้อหาผ่านช่องทางที่หลากหลายเพียงพอแล้วหรือยัง